

« zurück blättern vor »

FECHTOWAĆ (SIE) v. imp., ab 1588; auch *fejchtować*, *fektować*, *wechtować*; ‘mit einer Hieb- oder Stichwaffe kämpfen, sich in der Fechtkunst üben, fechten’ – ‘walczyć bronią białą, ćwiczyć się w szermierce, uprawiać szermierkę’: 1588 Calep 323b, SPXVI *Digladior – szermuię fechtuię*. ◦ (1687) 1959–1963 Mieszczanin szlachcicem, LEWAŃSKI VI 534 *każe mu wniść, a mistrzów prosi, żeby go widzieli fejchtującego*. ◦ 1695 Psalm. 103, L *Ostą szczęką Samson na FiliŃstynów wechtuię*. ◦ 1755 Boh.Uraż. 414, DOR *Pokażę WM. Panu, jak to trzeba doskonale fechtować*. ◦ 1769–1777 Zab.2 87, L *Przeciwnik mój fektować nie umiał, a nademnie w całej Anglii lepszego do szpady nie było*. ◦ 1775–1806 Teat. 35 c.b., L *Fektuje ręką*. ◦ (1803–1810) 1905 Koł.Oświec. 54, DOR *Młodzię (...) brała lekcje tańców, fechtowania i jeźdżenia na koniach*. ◦ 1834 PT XII 320, SJAM *Gdy śmiejąc się fechtował, Rębjajo już kłęczał*. ◦ (1847) 1951 Korz.J.Koll. 198, DOR *Co dzień chodził do zupełnego umęczenia, fechtował się, uczył się strzelać, jeździć konno i w szkole pływania był najzawziętym uczniem*. ◦ (1909) 1952 Prus Dzieci 22, DOR *Uczyli się maszerować pojedynczo, liniami i kolumnami; fechtowali się na rapiry i bagnety*. ◦ (1931) 1953 Bobiń. Zemsta 219, DOR *Fechtowali się zawzięcie i strzelali do celu*. – SPXVI, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR. ◊ **Var:** *fechtować (się)* v. imp., 1588 Calep 323b, SPXVI – SPXVI, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *fejchtować* v. imp., [hapax] (1687) 1959–1963 Mieszczanin szlachcicem, LEWAŃSKI VI 534; *fektować* v. imp., (1756) 1949 Chmiel 382, PUZ ◦ [LBel.] 1769–1777 Zab.2 87, L – L (zan.), SW (stp.), DOR; *wechtować* v. imp., [hapax] 1695 Psalm. 103, L – L (zan.), SWIL, SW. ◊ **Etym: 1)** mhd. *vēhten* v., ‘kämpfen, ringen’, LEX. **2)** mnd. *vechten* v., ‘eigentlich die Arme hin- und herschwingen; streiten, kämpfen’, MNDS. **3)** nhd. *fechten* v., ‘kämpfen, mit der Waffe streiten’, GRI. ◊ **Der:** *fekta* subst. f., [hapax] 1690 LucChrośPhar 130, SP17; *fechty* subst. pl., ‘Fechtkunst’, 1803 KLit 65 4, NOWO, zuerst geb. TR; *pofechtować (się)* v. pf., zuerst geb. BAN; *fechta* subst. f., [hapax] 1830 GWar 1755, NOWO; *fechtunek* subst. m., ‘Fechtkunst’, (1844–1846) 1976 Fredro Trzy 165, zuerst geb. Sw. ❖ In der Bedeutung ‘fechten’ wird bis zur Mitte des 19. Jhs. *fechtować* verwendet (der Letztbeleg ist von A. Mickiewicz), dann *fechtować się* (siehe den Beleg von 1847, Korzeniowski *Kollokacya*). Die Beleglage erlaubt nicht, die phonologischen Entwicklungsstufen mehr als nur ganz grob zu skizzieren, wobei auch die Belege zu ↑*fechtarz* und ↑*fechtmistrz* berücksichtigt werden müssten. Das Wort wurde wohl aus dem Niederdeutschen entlehnt (Fechter gab es u. a. in Danzig im 16. Jh.) und dann allmählich an die neuhochdeutsche Form (und an das polnische Suffix *-arz*) angepaßt, wobei es zu einigen Kontaminationen kam: *wecht-*, *fekt-* und das isolierte *fejcht-*. Die Vertretung des /x/ durch /k/ ist ungewöhnlich.

« zurück blättern vor »